Działalność nierejestrowana 2026: limit i ewidencja

Poniedziałek, 9 listopad 2026, 08:37, autor: Fakturowo.pl

Na 9 listopada 2026 r. limit przychodów z działalności nierejestrowanej wynosi 10 813,50 zł na kwartał kalendarzowy. Dotyczy przychodu należnego, a nie dochodu ani samych wpłat na konto. Przekroczenie progu oznacza obowiązek rejestracji firmy. Dlatego ewidencja powinna pozwalać osobno kontrolować sprzedaż i pieniądze faktycznie otrzymane.

Kto może prowadzić działalność bez wpisu do CEIDG?

Działalność nierejestrowana jest rozwiązaniem dla osoby fizycznej, której przychód należny z tej aktywności nie przekracza ustawowego limitu i która w ostatnich 60 miesiącach nie wykonywała działalności gospodarczej. Sam niewielki obrót nie wystarczy więc do skorzystania z tej formy. Przed rozpoczęciem sprzedaży trzeba sprawdzić także historię prowadzenia firmy.

Okres zawieszenia działalności gospodarczej jest traktowany jako okres jej niewykonywania. Znaczenie ma zatem nie tylko to, czy ktoś miał kiedyś wpis w CEIDG, lecz także kiedy faktycznie wykonywał działalność. Osoba, która zakończyła prowadzenie firmy zaledwie rok wcześniej, nie może przyjąć, że niski obrót automatycznie zwalnia ją z ponownej rejestracji.

Ta forma nie obejmuje działalności wykonywanej w ramach spółki cywilnej. Nie pozwala też ominąć obowiązku uzyskania koncesji, zezwolenia lub wpisu do rejestru działalności regulowanej. Jeżeli planowana aktywność wymaga takich uprawnień, trzeba najpierw sprawdzić właściwe dla niej warunki, zamiast opierać decyzję wyłącznie na wysokości sprzedaży.

Ile wynosi limit i jak wyznaczyć kwartał?

W 2026 r. limit stanowi 225% minimalnego wynagrodzenia za pracę, czyli 10 813,50 zł. Jest to próg na kwartał kalendarzowy, a nie na dowolne trzy kolejne miesiące od rozpoczęcia sprzedaży. Kontroluje się więc osobno okresy styczeń–marzec, kwiecień–czerwiec, lipiec–wrzesień oraz październik–grudzień.

Dla osoby rozpoczynającej działalność 9 listopada 2026 r. pierwszym okresem kontroli jest czas od rozpoczęcia sprzedaży do 31 grudnia 2026 r. Nie liczy ona kwartału do 8 lutego kolejnego roku. Limit nie jest proporcjonalnie obniżany z powodu rozpoczęcia aktywności w trakcie kwartału.

Kwota dokładnie równa 10 813,50 zł nie oznacza przekroczenia. Obowiązek rejestracji powstaje dopiero po wyjściu ponad tę wartość. Niewykorzystanej części progu nie przenosi się na kolejny kwartał. Nie można również oceniać prawa do działalności nierejestrowanej na podstawie średniej miesięcznej lub średniej z całego roku.

Co wliczać do przychodu kontrolowanego na potrzeby limitu?

Podstawą jest przychód należny: kwoty, które przysługują sprzedawcy za sprzedane towary lub wykonane usługi, nawet jeżeli klient jeszcze nie zapłacił. Brak przelewu nie oznacza zatem, że dana sprzedaż pozostaje poza limitem. Ewidencja oparta wyłącznie na wyciągu bankowym może pokazać zbyt niski wynik.

Przy ustalaniu przychodu uwzględnia się wyłączenia dotyczące wartości zwróconych towarów, udzielonych bonifikat i skont. Takie zdarzenia powinny mieć potwierdzenie, na przykład korespondencję dotyczącą zwrotu i dowód oddania pieniędzy. Samo wykreślenie sprzedaży z arkusza bez wyjaśnienia nie pozwala odtworzyć prawidłowych rozliczeń.

Koszty zakupu materiałów, opakowań, przesyłek czy narzędzi nie zmniejszają przychodu na potrzeby tego limitu. Sprzedaż za 4000 zł pozostaje sprzedażą za 4000 zł także wtedy, gdy materiały kosztowały 3000 zł. Próg dotyczy przychodu, a nie zarobku pozostającego po odjęciu wydatków.

Jeśli jedna osoba sprzedaje rękodzieło i równocześnie świadczy drobne usługi w ramach działalności nierejestrowanej, sumuje przychody z obu tych aktywności. Nie ma osobnego limitu dla każdego sklepu internetowego, profilu sprzedażowego, rodzaju towaru czy sposobu przyjmowania płatności.

Jak prowadzić ewidencję, żeby widzieć rzeczywisty obrót?

Uproszczoną ewidencję sprzedaży można prowadzić w zeszycie lub elektronicznie, na przykład w arkuszu kalkulacyjnym. Nie ma jednego urzędowego wzoru takiego zestawienia. Sprzedaż za dany dzień należy ująć nie później niż przed dokonaniem sprzedaży w dniu następnym. W praktyce najbezpieczniej wpisywać ją na bieżąco, zwłaszcza gdy do progu pozostała niewielka kwota.

Podstawowe zestawienie warto rozszerzyć tak, aby służyło zarówno kontroli limitu, jak i późniejszemu rozliczeniu podatku. Przydatne są następujące pola:

- kolejny numer wpisu oraz data sprzedaży;
- opis transakcji lub numer dokumentu pozwalający ją odnaleźć;
- kwota przychodu należnego z danej sprzedaży;
- suma przychodu należnego narastająco od początku kwartału;
- data i kwota faktycznie otrzymanej zapłaty;
- informacja o zwrocie towaru, rabacie lub innej korekcie wraz z jej dokumentacją.

Nowy kwartał oznacza rozpoczęcie nowego podsumowania limitu, ale nie usuwanie poprzednich zapisów. Można prowadzić jeden arkusz roczny z oddzielnymi podsumowaniami kwartalnymi. Dzięki temu zachowuje się ciągłość danych i łatwiej porównać transakcje z płatnościami.

Warto dodatkowo obliczać kwotę pozostałą do progu: od 10 813,50 zł odejmować aktualny przychód należny w kwartale. To praktyczny wskaźnik przed przyjęciem następnego zlecenia. Samo opóźnienie wystawienia dokumentu albo uzgodnienie późniejszej płatności nie odsuwa sprzedaży od limitu, jeżeli przychód jest już należny.

Jak wygląda kontrola limitu na konkretnym przykładzie?

Pani Marta sprzedaje własnoręcznie wykonane dekoracje i spełnia warunek dotyczący niewykonywania działalności gospodarczej przez ostatnich 60 miesięcy. Od 1 października do 8 listopada 2026 r. jej przychód należny wyniósł 9900 zł. Na konto wpłynęło jednak tylko 8600 zł, ponieważ część klientów ma jeszcze nieuregulowane należności.

Do wykorzystania pozostało jej 913,50 zł, a nie 2213,50 zł wynikające z porównania limitu z samymi wpływami bankowymi. Dnia 9 listopada sprzedaje kolejną dekorację za 600 zł. Przychód należny narastająco wynosi teraz 10 500 zł, więc limit nadal nie jest przekroczony.

Dnia 10 listopada Marta dokonuje następnej sprzedaży za 400 zł. Suma wzrasta do 10 900 zł, czyli o 86,50 zł ponad próg. To 10 listopada jest dniem przekroczenia, nawet jeśli ostatni klient zapłaci dopiero w grudniu. Zakup materiałów za 250 zł do tej dekoracji nie zmienia tego wyniku.

Co zrobić po przekroczeniu progu?

Działalność staje się działalnością gospodarczą od dnia, w którym przychód należny przekroczył limit. Od tego dnia biegnie termin 7 dni na złożenie wniosku o wpis do CEIDG. Nie jest to siedem dni roboczych ani termin liczony od zakończenia kwartału. Przy obliczaniu terminu nie uwzględnia się dnia zdarzenia; jeżeli ostatni dzień przypada na sobotę lub dzień ustawowo wolny od pracy, termin przesuwa się na kolejny dzień, który nie jest sobotą ani dniem wolnym.

W opisanym przykładzie siedmiodniowy termin na złożenie wniosku upływa 17 listopada 2026 r. Marta powinna wskazać jako datę rozpoczęcia działalności gospodarczej 10 listopada, a nie dzień wysłania wniosku. Siedem dni służy do dopełnienia rejestracji — nie przedłuża okresu, w którym sprzedaż zachowuje status działalności nierejestrowanej.

Po przekroczeniu trzeba uporządkować dokumentację od właściwej daty i ustalić obowiązki właściwe dla zarejestrowanej firmy, w tym podatkowe oraz ubezpieczeniowe. Samo rozpoczęcie kolejnego kwartału nie przywraca prawa do działalności nierejestrowanej. Spóźniony wpis do CEIDG także nie przesuwa dnia, od którego aktywność jest działalnością gospodarczą.

Dlaczego ewidencja limitu nie wystarczy do rozliczenia PIT?

Dla limitu znaczenie ma przychód należny, natomiast w PIT przychodem z działalności nierejestrowanej są co do zasady pieniądze i wartości pieniężne otrzymane lub postawione do dyspozycji podatnika oraz wartość otrzymanych świadczeń w naturze i innych nieodpłatnych świadczeń. Z tego powodu kwota kontrolowana dla progu może różnić się od przychodu podatkowego w tym samym okresie.

Przykładowo należność za sprzedaż z grudnia 2026 r., zapłacona dopiero w styczniu 2027 r., ma znaczenie dla limitu za czwarty kwartał 2026 r., ale otrzymana zapłata jest co do zasady przychodem do rozliczenia w PIT za 2027 r. Oddzielne kolumny dla sprzedaży i zapłaty pozwalają zachować tę różnicę bez ręcznego odtwarzania historii po zakończeniu roku.

Przychody z działalności nierejestrowanej rozlicza się w PIT-36 według skali podatkowej. Można pomniejszyć je o udokumentowane koszty uzyskania przychodów, o ile spełniają warunki podatkowe. Nie wpłaca się z tego tytułu

miesięcznych zaliczek na PIT. Rozliczenie za 2026 r. należy złożyć do 30 kwietnia 2027 r. i w tym terminie zapłacić podatek wynikający z zeznania. Dowody wydatków warto więc zbierać od pierwszego zakupu, a nie dopiero przy sporządzaniu deklaracji.

Czy brak rejestracji zwalnia z VAT, kasy i dokumentowania sprzedaży?

Brak wpisu do CEIDG nie jest ogólnym zwolnieniem ze wszystkich obowiązków przedsiębiorcy. Status na gruncie VAT ocenia się odrębnie. Niektóre rodzaje sprzedaży wyłączają możliwość korzystania ze zwolnienia podmiotowego z VAT, mimo niewielkiej wartości obrotu. Przykładem są usługi doradcze. Przed ich rozpoczęciem trzeba ustalić obowiązek rejestracji VAT, a nie czekać na przekroczenie limitu działalności nierejestrowanej.

Osobno ocenia się obowiązek stosowania kasy fiskalnej przy sprzedaży konsumentom i rolnikom ryczałtowym. Dla części towarów i usług zwolnienia z kasy nie mają zastosowania. Sprzedaż wyłącznie innym firmom oraz sprzedaż osobom prywatnym nie powinny więc być automatycznie traktowane tak samo. Sama ewidencja w arkuszu nie zastępuje kasy, jeżeli przepisy wymagają jej używania.

Trzeba również respektować prawa konsumentów, w tym obowiązki związane ze sprzedażą na odległość i reklamacjami. Uproszczona forma prowadzenia aktywności nie oznacza, że klient traci ochronę. Dokumenty sprzedaży, potwierdzenia płatności i zapisy zwrotów powinny pozwalać połączyć konkretne zamówienie z wpisem w ewidencji — zarówno na potrzeby klienta, jak i kontroli limitu.

Tagi: działalność nierejestrowana 2026, limit kwartalny, 50 zł, ewidencja sprzedaży, przychód należny, rejestracja ceidg, pit-36